Qorti tal-Magistrati (Malta)
Bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali

Magistrat Dr. Claire L Stafrace Zammit B.A. LL.D.

Il-Pulizija
[Spettur Joseph Mercieca]

vs

Tyrone Pace

Kumpilazzjoni Numru: 283/14

Illum, 10 ta' Ottubru, 2016

Il-Qorti,

Rat l-akkuza migjuba kontra l-imsemmi Tyrone Pace detentur tal-karta tal-identita` numru 146492(M).

Akkuzat talli:

> Fil-lejl bejn id-9 u l-10 ta' Settembru, 2013 mill-Oratorju Salesjani Dun Gwann Bosco fi Triq San Gwann Bosco, Dingli ikkommetta serq ta' ghadd t'oggetti, inkluz *Playstations,* loghob tal-*Playstation, lap-top* u xi ghodod, liema serq hu aggravat bil-mezz, bil-valur, li ma jeccedix l-elfejn tlett mija w disa' w ghoxrin Euro u sebgha w tletin centezmu (€2329.37), u bil-hin, liema serq sar ghad-dannu tal-Komunita' Salesjani Dun Gwann Bosco u/jew ta' xi persuna/i w/jew ta' xi entita' u/jew entitajiet ohra.

Rat il-kunsens tal-Avukat Generali li bih ta' l-kunsens tieghu sabiex din il-kawza tigi trattata minn din il-Qorti bhala wahda ta' Gudikatura Kriminali;

Rat l-ezami tal-imputat fejn huwa wiegeb mhux hati tal-akkuzi kif dedotti kontrih;

Rat l-atti kollha tal-kawza inkluz il-provi prodotti kif ukoll it-trattazzjoni tal-partijiet;

Ikkunsidrat illi din il-kawza tittratta fuq serqa fl-Oratorju Dun Gwann Bosco f'Had Dingli, fejn din is-serqa giet attribwita lill-imputat peress illi instabu xi impronti digitali tieghu fil-post imsemmi. Illi minn din is-serqa gew misruqa diversi oggetti fosthom *Playstation, laptop* u xi ghodod.

Illi mill-korp tal-provi prodotti hareg illi l-imputat Tyrone Pace kien midhla sew tal-post peress illi hu, bhal kull zaghzugh tal-post, kien jiffrekwenta dan l-Oratorju bhala mezz ta' divertiment u sabiex iqatta' ftit hin liberu mal-hbieb. Illi hareg ukoll illi huwa dahal f'dan l-Oratorju xi xahrejn qabel is-serqa peress illi kien mar hemm ghall-festa tar-rahal.

Illi hareg ukoll illi l-ufficjali tal-Forensika kienu elevaw xi impronti digitali u rnexxielhom jaslu ghal dawk tal-imputat Tyrone Pace fejn dawn instabu mat-tieqa sgassata (min-naha ta' gewwa), minn fuq il-hogor tat-tieqa li kienet sgassata u mat-tieqa tat-*tuck shop* li ukoll kienet sgassata (fol 27 et seq).

Illi min-naha l-ohra, l-imputat minn dejjem innega l-involviment tieghu f'din is-serqa sija fl-istqarrija tieghu u anke bil-gurament quddiem din il-Qorti (vide fol 93).

Ghaldaqstant, u oltre l-prova tal-impronti digitali, ma kien hemm l-ebda prova ohra kontributorja illi ssahhah it-tezi tal-prosekuzzjoni.

Illi l-kwistjoni tibqa' jekk fil-fatt din il-Qorti ghandhiex bizzejjed provi sabiex tkun moralment u legalment sodisfatta oltre d-dubju ragjonevoli bil-kolpevolezza tal-imputat, u dan kien punt imqajjem mid-difiza fit-trattazzjoni taghha.

Il-Qrati nostrani kellhom ic-cans li jiddibattu il-kwistjoni tal-prova cirkostanzjali f'numru ta' decizjonijiet.

Fil-kawza bl-ismijiet **ir-Repubblika ta' Malta v George Spiteri** deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-hamsa (5) ta' Lulju tas-sena elfejn u tnejn (2002) il-Qorti sostniet is-segwenti:

> ***"L-prova indizzjarja trid tkun wahda assolutament univoka, li tipponta biss minghajr dubju dettat mir-raguni lejn fatt jew konkluzzjoni wahda...biex prova ndizzjarja tigi ammessa bhala prova valida fis-sens li wiehed jista' ragjonevolment jasal ghall-konkluzzjoni tieghu ta' htija in bazi taghha bla ebda dubju dettat mir-raguni, irid ikun moralment konvint minn dan ir-rekwizit ta' l-univocita' taghha, cioe' li dik il-prova tfisser biss u xejn aktar li l-akkuzat huwa hati ta' dak addebitat lilu w, allura, kull dubju ragjonevoli fir-rigward ghandu jmur favur l-akkuzat skond il-ligi".***

Fil-kawza bl-ismijiet **Pulizija v Paul Grech** deciza mill-Qorti tal-Appell fis-sitta (6) ta' April tas-sena elfejn u wieħed (2001) intqal illi:

> ***"l-provi fil-kamp kriminali jistghu jkunu kemm diretti u kif ukoll indizjali, basta dawn ikunu sufficjenti biex inisslu konvinciment***

morali f'moħħ il-ġudikant lil hinn minn kull dubju raġjonevoli mir-reita' ta' l-imputat."

Ugwalment fil-kawża bl-ismijiet **Pulizija v James Abela** deċiża wkoll mill-Qorti tal-Appell fil-ħdax (11) ta' Lulju elfejn u tnejn (2002) ġie ddikjarat illi:

"In kwantu d-dottrina tar-"res ipsa loquitur" timporta xi spostament tal-oneru tal-prova, tali dottrina ma tista' qatt issib post fil-kamp penali. In kwantu, pero', b' "res ipsa loquitur" wiehed jifhem biss li l-fatti - inkluzi provi indizjarji - "circumstantial evidence" - ikunu tali li l-gudikant ihossu moralment konvint li jista' jigbed certi konkluzzjonijiet minn dawk il-fatti, allura wiehed m'ghandux jitkellem dwar "res ipsa loquitur" izda dwar dak li fid-dottrina Ingliza jissejhu "presumptions of fact"....F'materja ta' incidenti stradali il-provi indizjarji hafna drabi jista' jkunu siewja ferm u xi drabi jistghu anki ikunu siewja ferm aktar minn dawk okulari li, kulltant jistghu ikunu biss soggettivi u kulltant, u x'aktarx iva milli le, ikunu kuluriti b' dak li jissejjah "esprit de voiture". Umbaghad fejn ma jkunx hemm xhieda okulari li jistghu jiddeskrivu jew jispjegaw dak li gara, dawn il-provi indizjarji, jistghu facilment u minghajr bzonn ta' hafna tigbid, jaghtu stampa cara tad-dinamika tal-incident. S'intendi, bhal kull prova indiretta ohra, iridu jkunu tali li jwasslu ghal konkluzzjoni univoka u li biha il-gudikant ikun moralment konvint lill hinn minn kull dubju dettat mir-raguni mill-htija jew responsabbilta' kriminali tal-imputat jew akkuzat...hu dover tal-Qorti li tara jekk mill-assjem tal-provi cirkostanzjali jirrizultax b'mod li jkun sodisfatt il-konvinciment morali tal-gudikant sal-grad rikjest fil-process penali tirrizultax htija ta' sewqan hazin".

Finalment fid-deċizjoni tal-Qorti tal-Appell Superjuri bl-ismijiet **ir-Repubblika ta' Malta v Angel sive Angelo Bajada** datata l-ħmistax (15) ta' Mejju tas-sena elfejn u disgħa (2009) ġie ddikjarat illi:

"L-assjem tal-provi kien tali li a bazi tieghu l-gurati setghu ragonevolment u b'konvinciment morali trankwill ghall-aħħar jaslu għall-konkluzjoni la ma jemmnux dak li qed isostni l-apppellant u jsibu li l-provi jwasslu inekwivokabbilment ghall-ħtija tiegħu. L-indizji, biex jagħmlu prova, jeħtieg li jkunu univoci".

Illi guristi Inglizi bhal per ezempju **Pollock C.B** (Criminal Evidence (3rd Edition) [1995], Richard May (Sweet and Maxwell Criminal Practice) dahal fl-interpretazzjoni tal-apprezzament tal-prova cirkostanzjali u t-tifsira tal-univocita` u qal is-segwenti:

> ***"It has been said that circumstantial evidence is to be considered as a chain, and each piece of evidence as a link in the chain, but that is not so, for then, if any one link broke, the chain would fall. It is more like the case of a rope comprised of several cords. One strand of cord might be insufficient to sustain the weight, but three stranded together may be quite of sufficient strength. Thus it may be in circumstantial evidence – there may be a combination of circumstances, no one of which would raise a reasonable conviction or more than a mere suspicion; but the whole taken together may create a conclusion of guilt with as much certainty as human affairs can require or admit of. . .".***

Illi mhux kull prova cirkostanzjali hija ugwalment importanti u b'sahhitha. Ghandha tkun infatti d-diskrezzjoni tal-gudikant li jizen kull bicca ta' evidenza migjuba fil-proceduri biex tigi ghal konkluzjoni jekk il-prosekuzzjoni ppruvatx il-kaz taghha oltre d-dubju ragjonevoli. Illi huwa risaput illi bi provi cirkostanzjali wahedhom, f'certi kazijiet, jista' jkun hemm htija.

Illi l-gudikant ghandu jkollu s-serhan tal-mohh li anke jekk ikollu prova cirkostanzjali wahda, dina ghandha tkun bizzejjed sabiex ikollu l-konvinzjoni morali u legali li kollox jindika li l-imputat ikkommetta dak id-delitt.

Fil-kaz in ezami ghandna sitwazzjoni fejn il-Qorti hija rinfaccjata bi prova cirkostanzjali wahda u cioe` tal-impronta digitali. Illi ta' min jghid illi din il-prova

wehidha ma ssahhahx il-kaz tal-prosekuzzjoni ghaliex ma hijiex korroborata minn evidenza ohra. Per ezempju, il-prosekuzzjoni ma qalitx jekk fil-post kienx hemm impronta ohra bhal per ezempju ta' xi suspettati ohra jew ma spjegawx kif eliminaw dawn l-impronta l-ohra biex hargu biss ghal dawk tal-imputat. Din il-Qorti ssibha ferm stramba li fuq il-post instabu biss l-impronti tal-imputat meta l-post huwa ffrekwentat minn numru ta' nies. L-unika haga li din il-prova turi hi sempliciment illi l-imputat kien fil-post, xi haga li ma kienitx kontradetta mid-difiza u nghatat spjegazzjoni kredibbli ghal dan il-fatt.

Illi jekk jinghad forsi li l-impronti li nstabu kienu mat-twieqi li gew sgassati, huwa fattur li jxeqleb a favur tal-prosekuzzjoni izda xorta l-Qorti ghandha dubju jekk l-ufficjali tal-forensika kienux sabu xi impronti ohra tal-imputat forsi x'imkien iehor mhux suspettat u ghalhekk il-Qorti ma setghetx tizhen u tgharbel il-kaz bi stampa cara quddiemha.

Illi ghalhekk dawn id-dubji kollha jimmilitaw a favur tal-imputat billi din il-Qorti ma hijiex moralment jew legalment konvinta bil-kolpevolezza tal-imputat f'din is-serqa.

Ghal dawn il-motivi mhux qed issib lill-imputat **Tyrone Pace** hati tal-akkuzi kif dedotti kontrih u ghalhekk tilliberah minnhom stante li mhux ippruvati.

Dr Claire L Stafrace Zammit B.A. LL.D.
Magistrat